

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

15.4.2014

B7-0441/2014

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 110 ust. 2 Regulaminu

w sprawie nacisków Rosji na kraje Partnerstwa Wschodniego, a w szczególności destabilizacji wschodniej Ukrainy
(2014/2699(RSP))

**Rebecca Harms, Mark Demesmaeker, Werner Schulz, Tarja Cronberg,
Ulrike Lunacek, Helga Trüpel**
w imieniu grupy Verts/ALE

RE\1027417PL.doc

PE534.918v01-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie nacisków Rosji na kraje Partnerstwa Wschodniego, a w szczególności destabilizacji wschodniej Ukrainy (2014/2699(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Ukrainy, w szczególności rezolucje z dnia 27 lutego 2014 r.¹ i 13 marca 2014 r.²,
 - uwzględniając wnioski z nadzwyczajnego posiedzenia Rady do Spraw Zagranicznych w sprawie Ukrainy, które odbyło się w dniu 3 marca 2014 r., oraz wnioski z posiedzeń Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 17 marca 2014 r. i 14 kwietnia 2014 r.,
 - uwzględniając oświadczenie szefów państw i rządów w sprawie Ukrainy wydane na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniu 6 marca 2014 r.,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej w sprawie Ukrainy z dnia 20 marca 2014 r.,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze prorosyjskie demonstracje odbywające się w ostatnich dniach na wschodniej Ukrainie; mając na uwadze, że w Doniecku, Ługańsku i Charkowie demonstranci zajęli budynki obwodowej administracji państwowej i inne budynki publiczne; mając na uwadze, że separatyści wzięli również szturmem budynki służb bezpieczeństwa i biura lokalnych stacji telewizyjnych;
- B. mając na uwadze, że prorosyjscy demonstranci w Doniecku proklamowali „Republikę Doniecką” i zamierzają już w dniu 11 maja 2014 r. przeprowadzić referendum w sprawie poparcia dla tej „niepodległej republiki”; mając na uwadze, że w Charkowie i Ługańsku demonstranci ogłosili powstanie „republik ludowych” na wzór Doniecka;
- C. mając na uwadze, że w dniach 12 i 13 kwietnia 2014 r. dobrze uzbrojeni, niezidentyfikowani, zamaskowani napastnicy w serii skoordynowanych wypadów zaatakowali i zajęli posterunki policji i budynki rządowe w Słowiańsku, Kramatorsku, Krasnym Łymanie, Mariupolu, Jenakijewie i innych miastach obwodu donieckiego; mając na uwadze, że w czasie starć zginął co najmniej jeden funkcjonariusz, a kilku zostało rannych;
- D. mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach Rosja zgromadziła swoje siły zbrojne na granicy z Ukrainą; mając na uwadze realne ryzyko, że Rosja spróbuje powtórzyć „scenariusz krymski”, zajmując i przyłączając południowo-wschodnie tereny Ukrainy;
- E. mając na uwadze, że w dniu 1 marca 2014 r. Rada Federacji Rosyjskiej nadała prezydentowi Putinowi – na jego własny wniosek – uprawnienia do użycia rosyjskich

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0170.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0248.

sił zbrojnych na terytorium Ukrainy pod pretekstem, że sytuacja na Ukrainie stanowi zagrożenie dla życia obywateli rosyjskich;

- F. mając na uwadze, że w ostatnim czasie nie było na Ukrainie doniesień o atakach na obywateli rosyjskich lub osoby rosyjskiego pochodzenia ani przypadków ich zastraszania czy dyskryminacji;
- G. mając na uwadze, że działania separatystów wydają się zmierzać do destabilizacji kraju, zakłócenia procesu wyborczego i osłabienia nowego rządu, w koordynacji z dążeniem Moskwy do zwiększenia gospodarczej, militarnej i politycznej presji na Kijów, by odebrać ukraińskim władzom legitymację i uniemożliwić Ukrainie dalsze starania o integrację z UE;
- H. mając w związku z tym na uwadze, że Rosja od 1 kwietnia podniosła ceny gazu dla Ukrainy do 486 USD za 1 000 m³, jednostronnie wypowiadając zniżkę przyznaną Ukrainie w porozumieniach z Charkowa, a w ostatnich dniach wprowadziła zakaz wwozu ukraińskich produktów mlecznych na terytorium Rosji; mając na uwadze, że Federacja Rosyjska zastosowała również arbitralnie jednostronne restrykcje handlowe wobec produktów z Gruzji i Mołdawii;
- I. mając na uwadze, że UE przyjęła gospodarczy pakiet wsparcia dla Ukrainy, obejmujący również pomoc makrofinansową i autonomiczne środki handlowe; mając na uwadze, że Ukraina jest bliska zawarcia z Międzynarodowym Funduszem Walutowym porozumienia w sprawie planu pomocy; mając na uwadze, że warunki tego porozumienia nie zostały jak dotąd ujawnione; mając na uwadze, że społeczna i gospodarcza sytuacja kraju dalej się pogarsza;
- J. mając na uwadze, że w dniu 21 marca 2014 r. UE i Ukraina podpisały polityczną część układu o stowarzyszeniu i zobowiązały się jak najszybciej podpisać pozostałe części, obejmujące pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu;
- K. mając na uwadze, że w dniu 10 kwietnia 2014 r. Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy przyjęło rezolucję w sprawie odebrania przedstawicielom Federacji Rosyjskiej prawa głosu w Zgromadzeniu z powodu zaanektowania Krymu przez Rosję w wyniku wojskowej okupacji półwyspu;
- L. mając na uwadze, że niezbędne są zdecydowane międzynarodowe działania dyplomatyczne na wszystkich szczeblach, aby załagodzić sytuację i zapobiec wymknięciu się kryzysu spod kontroli; mając na uwadze, że UE musi skutecznie zareagować, aby umożliwić Ukrainie i innym państwom Partnerstwa Wschodniego pełne korzystanie z ich suwerenności bez nacisków z zewnątrz;
- M. mając w związku z tym na uwadze, że OBWE podjęła decyzję o wysłaniu na Ukrainę międzynarodowej misji w celu monitorowania sytuacji i rozładowania kryzysu; mając na uwadze, że Rada Europejska zwróciła się do wysokiej przedstawiciel o sporządzenie planów dotyczących udziału UE w ułatwianiu prac misji OBWE;
- 1. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu trwającego kryzysu oraz jego potencjalnych skutków, wpływu i konsekwencji dla bezpieczeństwa w całym regionie oraz dla

przyszłych stosunków między UE a Rosją; w związku z tym wzywa wszystkie podmioty do konstruktywnego działania oraz do wykazania się powściągliwością w celu załagodzenia kryzysu i znalezienia realnego rozwiązania stabilizującego sytuację i umożliwiającego ukraińskim władzom podjęcie pilnych i skutecznych działań w celu uporania się z obecnymi problemami gospodarczo-społecznymi;

2. ubolewa w związku z tym, że odpowiedzialne podejście przyjęte przez władze w Kijowie, dążące do rozwiązania kryzysu w drodze dialogu i środków dyplomatycznych, jak dotąd nie przyniosło rezultatów, i wzywa te władze do zdwojenia starań o większą jedność w kraju i pojednanie między wszystkimi grupami ukraińskiego społeczeństwa; wzywa w związku z tym do niezwłocznego rozbrojenia wszystkich grup paramilitarnych i oddziałów samoobrony;
3. zdecydowanie potępia zaanektowanie Krymu przez Federację Rosyjską, stanowiące złamanie prawa międzynarodowe i aktu końcowego z Helsinek, a także wzywa Moskwę do niezwłocznego ograniczenia liczebności oddziałów przy granicy z Ukrainą i do ich wycofania oraz do zaprzestania wszelkich umyślnych działań, infiltracji, ingerencji politycznej czy też ukrytego wsparcia dla demonstracji, które mają miejsce na wschodniej Ukrainie, co powinno stanowić pierwsze kroki w kierunku załagodzenia kryzysu;
4. przypomina Rosji o zobowiązaniach prawnych wynikających z podpisania memorandum budapeszteńskiego z 1994 r., którego strony uzgodniły, że powstrzymają się od gróźb lub użycia siły przeciwko nienaruszalności terytorialnej lub niezależności politycznej Ukrainy;
5. oczekuje posiedzenia czterostronnego z udziałem wysokiej przedstawiciel UE, sekretarza stanu USA oraz ministrów spraw zagranicznych Rosji i Ukrainy, i wyraża nadzieję, że przyczyni się ono do obniżenia napięcia i do opracowania wszechstronnego i trwałego, dyplomatycznego rozwiązania kryzysu; podkreśla jednak, że przyszłe decyzje Ukrainy mogą pochodzić wyłącznie od samych mieszkańców tego kraju i muszą być podejmowane w niewykluczającym nikogo, przejrzystym procesie demokratycznym; w związku z tym apeluje do władz w Kijowie, by dołożyły wszelkich starań w celu zapewnienia przeprowadzenia wyborów prezydenckich zaplanowanych na 25 maja 2014 r. w pełnej zgodności ze standardami OBWE, oraz z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście decyzję Komisji o przyznaniu pomocy w wysokości 5 mln EUR, by wesprzeć misję obserwacji wyborów OBWE oraz związane z wyborami środki mające na celu podnoszenie zaufania;
6. jest zdania, że po wyborach prezydenckich należy zorganizować wcześniejsze wybory parlamentarne, najpóźniej przed końcem roku, by umocnić legitymację ukraińskich instytucji;
7. popiera ideę „Ukrainy poza sojuszami” na wzór fiński, przedstawioną przez ministra spraw zagranicznych Andrija Deszczycię jako możliwy sposób złagodzenia napięć w stosunkach z Rosją i wyraźnego zaznaczenia, że układ o stowarzyszeniu czy też pogłębiona i kompleksowa strefa wolnego handlu z Unią Europejską nie wiąże się z przystąpieniem do NATO;

8. ponadto wyraża opinię, że reformy konstytucyjne na Ukrainie powinny być przedmiotem szerokiej i dogłębnej dyskusji z udziałem wszystkich grup ukraińskiego społeczeństwa, a następnie – przedmiotem referendum;
9. wyraża głębokie ubolewanie z powodu faktu, że krótkoterminowa nadzwyczajna pomoc dla Ukrainy mająca na celu wsparcie obserwacji wyborów oraz związane z wyborami środki mające na celu podnoszenie zaufania, podejmowane w ramach Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju, mogą zostać opóźnione lub anulowane z powodu niepokojącego niedoboru płatności na finansowanie pomocy zewnętrznej UE; wzywa Komisję i Radę, by przygotowały się do przekazania zasobów finansowych bez dalszej zwłoki, by umożliwić sprawne funkcjonowanie Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju w sytuacji, gdy państwa leżące w bezpośrednim sąsiedztwie UE przeżywają równie poważny kryzys;
10. wzywa równocześnie do pełnego i skutecznego rozmieszczenia misji OBWE mającej monitorować sytuację na Ukrainie po zajęciu Krymu; wzywa także do rozszerzenia misji na Krym i z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady Europejskiej o znalezieniu sposobów na ułatwienie pracy misji;
11. zauważa, że zawieszenie praw głosu delegacji rosyjskiej przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy, a także przyjęcie przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucji potępiającej Rosję za aneksję Krymu, to jednoznaczne sygnały rosnącej izolacji Federacji Rosyjskiej na szczeblu międzynarodowym, które rosyjskie władze powinny należycie uwzględnić, jeżeli Rosja chce pozostać wiarygodnym podmiotem na scenie międzynarodowej;
12. wzywa UE do poparcia postępowań wszczynanych przez Ukrainę przed wszelkimi międzynarodowymi sądami i organami arbitrażowymi, jeżeli Ukraina zdecyduje się na wniesienie skarg dotyczących Krymu i innych dwustronnych kontrowersji w stosunkach z Rosją;
13. z zadowoleniem przyjmuje decyzję UE o wprowadzeniu ukierunkowanych sankcji, w tym ograniczeń w podróżowaniu i zamrożenia aktywów, w odniesieniu do osób odpowiedzialnych za akty nietolerancji i nienawiści, w tym za nawoływanie do wojny, lub za działania mogące zaszkodzić lub zagrazić nienaruszalności terytorialnej, suwerenności i niepodległości Ukrainy, wyraża jednak ubolewanie z powodu decyzji Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 14 kwietnia 2014 r. o niewprowadzeniu trzeciej fazy sankcji mimo eskalacji kryzysu;
14. zaznacza, że eksport broni i technologii wojskowych może zagrazić stabilności i pokojowi w całym regionie; głęboko ubolewa, że państwa członkowskie UE na dużą skalę eksportowały do Rosji broń i technologie wojskowe, w tym znaczną ilość wyposażenia o znaczeniu strategicznym; wzywa Francję, Niemcy i Włochy jako największych eksporterów broni do Rosji, by dokonały gruntownego przeglądu swojej polityki eksportowej wobec Rosji, przyjęły odpowiedzialną postawę i zapewniły zgodność z unijnym systemem kontroli broni; wzywa rząd Francji, by nie dostarczał pierwszego okrętu desantowego typu Mistral, co obecnie planuje się na 1 listopada 2014 r.; z zadowoleniem przyjmuje decyzję rządu Niemiec o natychmiastowym zawieszeniu współpracy między spółką Rheinmetall a rosyjskimi siłami zbrojnymi,

dotyczącej budowy centrum szkolenia bojowego;

15. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie politycznej części układu o stowarzyszeniu i oczekuje szybkiego wdrożenia autonomicznych preferencji handlowych przyjętych przez UE w celu wypełniania luki, jaka pozostanie do czasu podpisania pozostałej części układu, obejmującej pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu;
16. ponownie zaznacza, że układ o stowarzyszeniu z Ukrainą nie jest ostatecznym celem w stosunkach między UE a Ukrainą; zauważa w związku z tym, że zgodnie z art. 49 TUE Ukraina, podobnie jak wszystkie europejskie państwa, ma możliwość integracji z UE i może starać się o przystąpienie do niej pod warunkiem przestrzegania zasad demokracji, poszanowania podstawowych wolności oraz praw człowieka i praw mniejszości, a także zapewnienia praworządności;
17. wzywa Unię Europejską i rząd Ukrainy do niezwłocznego opracowania i realizacji skutecznej przeprowadzenia informacyjnej dla obywateli, do realizacji programów wskazujących na korzyści płynące z politycznego stowarzyszenia i gospodarczej integracji Ukrainy z UE, a także do przeciwstawienia się fałszywym i tendencyjnym informacjom, rozpowszechnianym zwłaszcza w obwodach wschodnich i południowych, w tym na szczeblu lokalnym;
18. apeluje do ukraińskiego rządu, by zainicjował ambitny zestaw przejrzystych i wszechstronnych reform strukturalnych, w których priorytetowo potraktowane zostanie umacnianie praworządności, likwidacja korupcji dzięki przyjęciu i egzekwowaniu niezbędnych przepisów, wprowadzenie wyważonego i sprawnie działającego systemu sprawowania rządów w oparciu o podział władzy i zgodnie z europejskimi standardami, przeprowadzenie dogłębnej reformy sądownictwa i ordynacji wyborczej, a także dostosowanie przepisów antidyskryminacyjnych do europejskich standardów; uważa ponadto, że sprawą najwyższej wagi jest rozpoczęcie stopniowej decentralizacji polegającej na przekazywaniu uprawnień władzy centralnej na szczebel administracji regionalnej i gminnej zgodnie ze stosowaną w UE zasadą pomocniczości, bez naruszania wewnętrznej równowagi sił i bez zagrożenia dla skutecznego funkcjonowania państwa; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym decyzję Komisji o utworzeniu grupy wsparcia dla Ukrainy, mającej pracować nad wdrożeniem „europejskiego programu reform”;
19. zwraca uwagę, że ograniczony zestaw środków przyjętych przez UE w reakcji na rosyjską napaść na Ukrainę wynika również z silnej zależności UE od dostaw energii z Federacji Rosyjskiej; w związku z tym za sprawą najwyższej wagi uważa zmniejszenie w perspektywie średnioterminowej zależności UE od Moskwy i innych reżimów autorytarnych oraz rozważenie możliwości całkowitego bojkotu przy jednoczesnym wprowadzeniu konkretnych rozwiązań alternatywnych mających pomóc tym państwom członkowskim UE, które nie mają obecnie innych źródeł zaopatrzenia w energię niż Rosja; w związku z tym wzywa Komisję do działania na rzecz pełnego wdrożenia trzeciego pakietu energetycznego i do poparcia projektów dotyczących korytarza południowego, które skutecznie prowadzą do dywersyfikacji dostaw energii; wzywa państwa członkowskie, by ich przedsiębiorstwa państwowe nie prowadziły wraz z firmami rosyjskimi przedsięwzięć, które dodatkowo osłabiają Europę, i w związku z

tym wzywa również Radę Europejską do przyjęcia wiążących celów krajowych w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej do roku 2030, które zmniejszą zależność UE od importu kopalin, zgodnie z przeprowadzoną przez Komisję oceną skutków towarzyszącą jej komunikatowi w sprawie pakietu klimatyczno-energetycznego do roku 2030, który wpisano do porządku obrad posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 20–21 marca;

20. z zadowoleniem przyjmuje początkowe środki przyjęte przez Komisję, by umożliwić Ukrainie poradzenie sobie z kryzysem energetycznym w razie odcięcia rosyjskich dostaw gazu, oraz wzywa Radę i Komisję, by pomagały Kijowowi i wspierały go w staraniach o rozwiązanie utrzymującego się sporu gazowego z Moskwą;
21. zwraca uwagę na dramatyczną sytuację społeczną w kraju; wzywa rząd Ukrainy do ujawnienia wszystkich warunków porozumienia z MFW i apeluje o zastosowanie środków towarzyszących mających złagodzić obecną sytuację, zwłaszcza w odniesieniu do grup społecznych najbardziej podatnych na zagrożenia; jest zdania, że warunki MFW mogą nasilić napięcia wewnętrzne i doprowadzić do szybkiego spadku płac i liczby stanowisk w administracji publicznej, czego skutkiem ubocznym będzie wzrost korupcji;
22. ponownie wzywa do utworzenia niezależnej komisji mającej przeprowadzić dochodzenie w sprawie śmierci osób zastrzelonych w Kijowie oraz w sprawie tragicznych wydarzeń na Majdanie, a także do szybkiego zapewnienia pełnej operacyjności tej komisji, z udziałem silnej grupy podmiotów międzynarodowych oraz pod nadzorem panelu doradców Rady Europy;
23. podkreśla, że następnie należy we współpracy z Komisją Wenecką przeprowadzić reformę obecnych przepisów dotyczących języków, by zapewnić zgodność tych przepisów z zobowiązaniami Ukrainy wynikającymi z Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych;
24. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie systemu bezwizowego między UE a Mołdawią oraz oczekuje szybkiego wprowadzenia systemu bezwizowego między UE a Ukrainą, co będzie konkretną odpowiedzią na europejskie aspiracje osób demonstrujących na Majdanie; apeluje, by w oczekiwaniu na wprowadzenie tego systemu niezwłocznie zastosować przejściowe, bardzo proste i niedrogie procedury wizowe;
25. wzywa ponadto Komisję do współpracy z władzami Ukrainy w celu znalezienia sposobów zrównoważenia skutków działań odwetowych podjętych przez Moskwę w celu uniemożliwienia podpisania układu o stowarzyszeniu;
26. z zadowoleniem przyjmuje zamiar podpisania układów o stowarzyszeniu z Mołdawią i Gruzją najpóźniej w czerwcu 2014 r. i apeluje do Rady, by zmierzała w tym kierunku; jest zdania, że w interesie krajów Partnerstwa Wschodniego leży znalezienie sposobów na zmniejszenie i przewyciężenie wszelkich przeszkód powodujących niemożność współistnienia z Europejskim Obszarem Gospodarczym i unią celną; wzywa w związku z tym do szczerego i otwartego dialogu z Federacją Rosyjską, by dołożono wszelkich starań o opracowanie synergii mających przynieść korzyści krajom Partnerstwa

Wschodniego;

27. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi państw członkowskich, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Ukrainy, Gruzji i Mołdawii, Radzie Europy, OBWE oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej.